

בבית המשפט העליון בירושלים

בג"ץ 8918/08 - ג'

בפני : כבוד הרשמת דנה כהן-לקח

העותר : עו"ד אילן בומבך

נ ג ד

המשיב : שר המשפטים

בקשה לפסיקת הוצאות

החלטה

לפניי בקשת העותר לפסיקת הוצאות, שהתבקשה בד בבד עם מחיקת העתירה.

1. בעתירה, שהוגשה ביום 26.10.2008, ביקש העותר כי בית המשפט יורה למשיב, שר המשפטים, לעשות שימוש בסמכותו ולפעול ללא דיחוי ליישום המלצות הועדה לבחינת נושא בחינות ההתמחות לשם קבלת רישיון עריכת דין ונושא ההתמחות בכללותו, מחודש מאי 2002 (להלן: ועדת גרסטל). ביום 28.10.2008 החליטה כב' השופטת נאור כי העתירה תועבר לדיון לפני הרכב וכי המשיב יגיש תגובתו המקדמית לעתירה 15 ימים לפני המועד שייקבע לדיון. מועד הדיון נדחה מספר פעמים, ולבסוף נקבע ליום 22.04.2010.

2. ביום 25.03.2010 הגיש העותר בקשה למחיקת העתירה. על פי האמור בבקשה, ביום 22.03.2010 פנתה אליו באת-כוח המדינה ויידעה אותו כי ביום 17.03.2010 הפיץ המשיב, שר המשפטים, תזכיר חוק מתוקן המבקש לעגן את עיקרי המלצות ועדת גרסטל. שר המשפטים ביקש לקבל הערות לתזכיר עד ליום 14.04.2010, ונקבע כי לאחר קבלת ההערות הן ייבדקו על ידי הדרג המקצועי של משרד המשפטים, ולאחר בחינה מקצועית יועבר החומר לשר המשפטים לשם קבלת החלטה האם ובאיזו מתכונת להעלות את הצעת החוק לפני ועדת השרים לענייני חקיקה. במצב דברים זה, ביקש

העותר למחוק את העתירה, תוך בקשה לחייב את המשיב בהוצאות הגשת ההליך. ביום 06.04.2010 הוריתי על מחיקת העתירה, בלא שהוגשה בה תגובה מקדמית של המדינה. כעת מונחת לפניי בקשת העותר לפסיקת הוצאותיו בגין הגשת העתירה, ותגובת המדינה המתנגדת לבקשה.

3. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובחומר המצוי בתיק, ובשים לב לאמות-המידה שנקבעו בבג"צ 842/93 אל נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217 (1993), באתי למסקנה כי דין בקשת העותר לפסיקת הוצאות להידחות.

כבר נפסק כי לשם הכרעה בבקשת עותר שחזר בו מעתירתו לפסוק את הוצאותיו, יש לבדוק האם היה צידוק בהגשת העתירה מלכתחילה; האם לא הזדרז העותר בפניה לבית המשפט, מיצה את כל האפשרויות הפתוחות בפניו ופעל כראוי אצל הרשויות המוסמכות; האם לא היה שיהוי בהגשת העתירה; והאם עצם הגשת העתירה הניעה את המשיב להעניק למשיב את הסעד המבוקש בעתירה עוד לפני שזו התבררה בפני בית המשפט.

בנסיבות המקרה דנן, אין לפניי טענה של ממש בדבר אי מיצוי הליכים או שיהוי. זאת ועוד; המדינה לא שללה את טענת העותר לפיה התממש עיקר הסעד לו עתר, שהרי העתירה נמחקה לאחר ששר המשפטים הפיץ תזכיר חוק שאימץ את עיקרי המלצות ועדת גרסטל ונשלח להערות הגורמים הרלוונטיים טרם העברתו להליכי חקיקה. לפי תפיסתי, בנסיבות אלה עובר הנטל למדינה להוכיח כי לא התקיימה הצדקה להגשת העתירה מלכתחילה או כי לא התקיים קשר סיבתי בין הגשת העתירה לבין קבלת הסעד. לגישתי, העברת הנטל כאמור מוצדקת מטעמים מהותיים, והיא ראויה גם מטעמים של סימטריה ושוויון בין בעלי-הדין (לחזקה ולטעמיה, ראו: בג"צ 2908/06 איונוב נ' שר הפנים (לא פורסם, 21.4.2010); עוד ראו: בג"צ 8260/08 סלאח נ' ממשלת ישראל (לא פורסם, 2.5.2010)).

לאחר שעיינתי בתגובת המדינה באתי למסקנה כי המדינה עמדה בנטל להוכיח כי לא התקיים קשר סיבתי בין הגשת העתירה לבין קבלת הסעד. מתגובת המדינה עולה כי שאלת ישום המלצות ועדת גרסטל משנת 2002 עמדה על סדר היום במשרד המשפטים עוד בטרם הגשת העתירה בשנת 2008. בשנת 2005 פורסם תזכיר חוק שהתבסס בעיקרו על דו"ח ועדת גרסטל ונועד ליישם את אלה מבין המלצותיה שהצריכו שינויים בחקיקה ראשית ובחקיקה משנית (תזכיר חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון – שינויים במתכונת ההסמכה והוראות אחרות), התשס"ו-2005). עצם גיבושו

של תזכיר החוק בשנת 2005 מצביע לכאורה כי הנושא נבדק וקוים דיון בדבר יישום ההמלצות. לטענת המדינה, שר המשפטים הקודם התחייב לבחון את תזכיר החוק ולמסור את החלטתו בעניין לאחר מפגש עם הגורמים הרלוונטיים. דא עקא, עקב הקמת ממשלת מעבר וקיום בחירות לא נתקבלה החלטה עד לכניסת השר הנוכחי לתפקידו. לפי הנטען, החל מתחילת כהונתו של השר הנוכחי הוקצו זמן ומשאבים לבחינת הנושא. נערכו מספר דיונים ושיחות בין היתר עם יושב ראש לשכת עורכי הדין ועם נציגי הסטודנטים ממגוון הפקולטות למשפטים בארץ וזאת על מנת שתישמע עמדתם, ובמטרה לגבש נוסח שיאזן בין מכלול האינטרסים הנוגעים לעניין; ונקבע לוח זמנים להפצת תזכיר החוק המתוקן. למקרא נתונים אלה, שדומה כי העותר אינו חולק עליהם, מתבקשת המסקנה כי תהליך בחינת המלצות ועדת גרסטל החל לפני הגשת העתירה, ונראה כי המשך בחינת הסוגיה ופרסום תזכיר החוק המתוקן נעשו בלא קשר עם הגשת ההליך. אמת, תהליך הבחינה של המלצות הוועדה ארך זמן רב, יתכן שזמן רב מדי. ואולם בכך בלבד אין כדי לשלול את טענת המדינה לפיה הגשת העתירה לא היא שהובילה לקבלת הסעד בנסיבות העניין.

יוער כי מהחומר שבתיק עולה כי העתירה הוגשה בזמן ממשלת מעבר וטרם קיום בחירות – תקופה שספק אם ניתן היה לקדם בה את הסעדים שהתבקשו בעתירה. מכל מקום, הרושם המתקבל הוא כי העותר התפרץ לדלת פתוחה באשר משרד המשפטים עסק בבחינת המלצות ועדת גרסטל והוסיף לעסוק בכך עם כניסת השר הנוכחי לתפקידו וגיבוש תזכיר החוק המתוקן, בלא קשר להגשת העתירה. בנסיבות אלה, אינני סבורה כי מן הדין לחייב את המשיב בהוצאות הגשת ההליך.

אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ג' בסיוון תש"ע (16.5.2010).

דנה כהן-לקח, שופטת

ר ש מ ת